

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	23.04.2006
Avaldamismärge:	RTL 2006, 33, 591

Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 120 "Välisõhu saastatuse taseme määramise kord" muutmise

Vastu võetud 12.04.2006 nr 26

Määrus kehtestatakse «Välisõhu kaitse seaduse» § 20 alusel.

Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a määruses nr 120 «Välisõhu saastatuse taseme määramise kord» (RTL 2004, 128, 1984) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« § 1. Määruse reguleerimisala ja eesmärk

(1) Määrus reguleerib saastatuse taseme määramist maapinnalähedases õhukihis ning sadestise määramist maapinnal.

(2) Välisõhu saastatuse taseme määramise eesmärk on:

- 1) saada välisõhu kvaliteedi ja selle muutumise pikaajalist ülevaadet tiheasustusega piirkondades, muudes piirkondades ning kogu riigi territooriumil;
- 2) hinnata välisõhu kvaliteedi vastavust välisõhu saastatuse taseme keskkonnaministri kehtestatud piir- või sihtväärtustele või kaugematele eesmärkidele;
- 3) jälgida saasteainete sisalduse häiretasemete või sisaldusest teavitamise taseme võimalikku ületamise esinemist;
- 4) teavitada välisõhu kvaliteedist avalikkust;
- 5) parandada välisõhu kvaliteeti piirkondades, kus see ei vasta saasteainetele kehtestatud piir-, sihtväärtustele või kaugematele eesmärkidele;
- 6) säilitada või veelgi parandada välisõhu kvaliteeti piirkondades, kus see on hea.

(3) Välisõhu kvaliteedi hindamisel ja seirel riigi, kohaliku omavalitsuse või ettevõtja tasandil saadud andmeid kasutatakse saasteainete heitkoguste vähendamise piirkondlike ning saasteallikate valdajate kavade koostamisel.»;

2) määrust täiendatakse paragrahviga 1¹ järgmises sõnastuses:

« § 1¹. Üldsätted

(1) Kui on olemas piisavalt pideva seire andmeid, tehakse vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste ja plii sisalduse piirväärtuse protsentides väljendatud hindamispiiri ületamine piirkonnas kindlaks «Välisõhu kaitse seaduse» §-de 24 ja 25 kohaselt eelneva viie aasta sisaldusandmete alusel. Hindamispiir loetakse ületatuks, kui eelneva viie aasta jooksul on seda ületatud vähemalt kolmel aastal. Kui osa viie aasta andmetest puudub, võib hindamispiiri ületamise kindlakstegemiseks ühendada saasteainete heitkoguste andmebaasidest ning modelleerimisel saadud andmed ja andmed, mis on saadud oletatavatest kõrgeimat saastatuse taset iseloomustavatest kohtadest ühe ja sama aasta lühematel mõõtmisperioodidel.

(2) Piirkondades, kus osoonisisaldus on viiest viimasest mõõteaastast ükskõik millisel aastal ületanud kaugema eesmärgi, on pidev mõõtmine kohustuslik. Kui osa viie aasta andmetest puudub, võib hindamispiiri ületamise kindlakstegemiseks ühendada saasteainete heitkoguste andmebaasidest ning modelleerimisel saadud andmed ja andmed, mis on saadud oletatavatest kõrgeimat saastatuse taset iseloomustavatest kohtadest ühe ja sama aasta lühematel mõõtmisperioodidel.

(3) Riigi tasandil tehtava seire käigus tuleb osooni sisalduse mõõtmisel välisõhus määrata lämmastikoksiidide (NO ja NO₂) sisaldus.

(4) Riigi tasandil tehtava osooni sisalduse seire käigus on soovitatav mõõta vähemalt ühes riigi territooriumil asuvas mõõtejaamas ka osooni teket soodustavate järgmiste lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldust välisõhus:

- 1) etaan;
- 2) etüleen;
- 3) atsetüleen;
- 4) propaan;
- 5) propüleen;
- 6) n-butaan;
- 7) i-butaan;
- 8) 1-buteen;
- 9) trans-2-buteen;
- 10) cis-2-buteen;
- 11) 1,3-butadien;
- 12) n-pentaan;
- 13) i-pentaan;
- 14) 1-penteen;
- 15) 2-penteen;
- 16) isopreen;
- 17) n-heksaan;
- 18) i-heksaan;
- 19) n-heptaan;
- 20) n-oktaan;
- 21) i-oktaan;
- 22) benseen;
- 23) toluen;
- 24) etüülbenseen;
- 25) m+p-ksüleen;
- 26) o-ksüleen;
- 27) 1,2,4-trimetüülbenseen;
- 28) 1,2,3-trimetüülbenseen;
- 29) 1,3,5-trimetüülbenseen;
- 30) formaldehüüd;
- 31) muude mittemetaansete süsivesinike kogusisaldus.

(5) Lõikes 4 nimetatud saasteainete sisaldust mõõdetakse paralleelselt lämmastikoksiidide sisalduse mõõtmisega.

(6) Riigi tasandil tehtava seire käigus benso(a)püreeeni sisalduse mõõtmisel välisõhus tuleb pisteliselt määrata järgmiste polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sisaldus:

- 1) benso(a)antratseen;
- 2) benso(b)fluoranteen;
- 3) benso(j)fluoranteen;
- 4) benso(k)fluoranteen;
- 5) indeno(1,2,3-cd)püreen;
- 6) dibens(a)antratseen.

(7) Vähemalt ühes riigi territooriumil asuvas mõõtejaamas arseeni, kaadmiumi, nikli, summaarse gaasilise elavhõbeda, benso(a)püreeeni ja muude lõikes 6 nimetatud polütsükliliste aromaatsete süsivesinike välisõhus sisaldumise seire teostamisel riigi tasandil tuleb määrata ka nende ainete sadestise üldkogus.»;

3)paragrahvi 3 lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Saastatuse taseme määramisel riigi või kohaliku omavalitsuse tasandil saadavatele andmetele esitatakse kvaliteedinõuded järgmiste esmatähtsate saasteainete osas:

- 1) vääveldioksiid;
- 2) lämmastikdioksiid ja lämmastikoksiidid;
- 3) tahkete osakeste kõik fraktsioonid, sealhulgas peened tahked osakesed PM₁₀ ja osakesed PM_{2,5}, mille aerodünaamiline läbimõõt tahkete osakeste fraktsioonis on alla 10 mikromeetri ja alla 2,5 mikromeetri;
- 4) plii;
- 5) benseen;
- 6) süsinikmonooksiid;
- 7) osoon;
- 8) benso(a)püreen;
- 9) arseen;
- 10) kaadmium;
- 11) nikkel;
- 12) gaasiline elavhõbe;
- 13) polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud (välja arvatud benso(a)püreen).

(2) Lõikes 1 nimetatud saasteainetega välisõhu saastatuse taseme, sealhulgas saasteainete välisõhus sisaldumise ning välisõhust maapinnale sadestumise määramisel saadavate andmete kvaliteedinõuded on esitatud määruse lisas 1.»;

4)paragrahvi 4 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 5) peened tahked osakesed $PM_{2,5}$ (osakesed, mille aerodünaamiline läbimõõt tahkete osakeste fraktsioonis on 2,5 mikromeetrit) – beeta-kiirguse absorptsiooni meetod; gravimeetria meetod; proovivõtu ja mõõtmise ajutine standardmeetod Euroopa Komisjoni otsuse (EÜ) nr 2004/470 $PM_{2,5}$ proovide võtmise ja mõõtmise ajutise standardmeetodi juhise kohta (ELT 160, 30.04.2004, lk 51–55) kohaselt;»;

5) paragrahvi 4 teksti täiendatakse lõigetega 6–11 järgmises sõnastuses:

« (6) Benso(a)püreeni ja muude polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse määramiseks õhuproovide võtmisel on nõutav 24-tunnine proovivõtutsüklil. Kuni ühe kuu pikkuse perioodi jooksul võetud üksikproove võib omavahel kombineerida ja analüüsida liitproovina, tingimusel et proovivõtu meetod tagab kõnealuse perioodi jooksul stabiilsed proovid.

(7) Kui benso(b)fluoranteeni, benso(j)fluoranteeni ja benso(k)fluoranteeni on keeruline analüüsi käigus üksikest eraldada, võib andmed nende kohta esitada summeerituna.

(8) Arseni, kaadmiumi ja nikli sisalduse mõõtmisel välisõhus on soovitatav 24-tunnine proovivõtutsüklil. Proovivõtt peab olema ühtlaselt jaotatud nädalapäevadele ja aastale.

(9) Sadestise väärtuse mõõtmiseks on soovitatav võtta proove kogu aasta jooksul iga kuu või iga nädal.

(10) Sadestise proovide üldkoguse asemel võib võtta märgsademete sadestise proove, kui erinevus nende vahel jääb 10% piiridesse.

(11) Sadestise väärtus väljendatakse mikrogrammides pinna ruutmeetri kohta päevas.»;

6) määrust täiendatakse §-ga 4¹ järgmises sõnastuses:

« § 4¹. Riigi või kohaliku omavalitsuse tasandil välisõhu seire käigus tehtavate pidevate või pisteliste mõõtmiste tulemuste aastaaruanded

(1) Vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste PM_{10} ja $PM_{2,5}$ ning plii sisalduse mõõtmistulemuste aruanne peab sisaldama järgmisi andmeid:

1) vääveldioksiidiga saastatuse korral inimese tervise kaitseks rakendatava saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse ja 24 tunni keskmise piirväärtuse ning ökosüsteemide kaitseks rakendatava saastatuse taseme kalendriaasta ja talveperioodi (1. oktoobrist 31. märtsini) keskmise piirväärtuse ületamisi;

2) lämmastikdioksiidi (NO_2) ja lämmastikoksiididega (NO_x) saastatuse korral inimese tervise kaitseks rakendatava saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse ja 24 tunni keskmise piirväärtuse ületamisi, nimetatud piirväärtuste ja saastetaluvuse piirmäära summaarseid ületamisi ning taimestiku kaitseks rakendatava saastatuse taseme kalendriaasta keskmise piirväärtuse ületamisi;

3) tahkete osakestega PM_{10} saastatuse korral inimese tervise kaitseks rakendatava I (alates 2005. aasta 1. jaanuarist) ja II (alates 2010. aasta 1. jaanuarist) etapi saastatuse taseme 24 tunni keskmise piirväärtuse ja kalendriaasta keskmise piirväärtuse ületamisi ning nimetatud piirväärtuste ja saastetaluvuse piirmäära summaarseid ületamisi;

4) pliiiga saastatuse korral inimese tervise kaitseks rakendatava saastatuse taseme kalendriaasta keskmise piirväärtuse ületamisi;

5) vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste PM_{10} ning plii sisalduse häiretaseme ületamisi.

(2) Lõikes 1 nimetatud saasteainetega saastatuse taseme keskmiste piirväärtuste ning piirväärtuste ja saastetaluvuse piirmäära summaarseid ületamiste andmed peavad kajastama ületamiste kuupäeva, ületamistundi või ületamistundide arvu kokku, saasteainete sisalduse mõõdetud väärtusi.

(3) Tahkete osakeste $PM_{2,5}$ 24 tunni keskmise sisalduse mõõtmistulemuste aruanne peab sisaldama järgmisi andmeid osakeste sisalduse kohta väljendatuna mikrogrammides õhu kuupmeetri kohta:

1) aritmeetilist väärtust;

2) keskmist väärtust;

3) 98 protsentiili väärtust;

4) maksimaalset väärtust.

(4) Benseeni ja süsinikmonooksiidi sisalduse mõõtmistulemuste aruanne peab sisaldama andmeid nende saasteainetega saastatuse taseme piirväärtuste ületamiste ning piirväärtuste ja saastetaluvuse piirmäära summaarseid ületamiste kohta.

(5) Osooni sisalduse mõõtmistulemuste aruanne peab sisaldama järgmisi andmeid:

1) osooniga saastatuse korral inimese tervise kaitseks rakendatava saastatuse taseme 8 tunni keskmise sihtväärtuse ületamisi ning taimestiku kaitseks rakendatava saastatuse taseme ühe tunni keskmise sihtväärtuse ületamisi;

- 2) inimese tervise kaitseks rakendatava 8 tunni keskmise ning taimeestiku kaitseks rakendatava ühe tunni keskmise osoonisalduse kaugema eesmärgi ületamisi;
- 3) ühe tunni keskmise osoonisalduse teavitamistaseme ületamisi;
- 4) ühe tunni keskmise osoonisalduse häiretaseme ületamisi;
- 5) teavitamis- ja/või häiretaseme ületamiste kuupäeva, summaarset ületamistundide arvu, osoonisalduse suurimaid tunniväärtusi;
- 6) käesoleva määruse § 1¹ lõikes 4 nimetatud osooni teket soodustavate lenduvate orgaaniliste ühendite aasta keskmist sisaldust.

(6) Arseeni, kaadmiumi, nikli, benso(a)püreeeni sisalduse mõõtmistulemuste aruanne peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) nende saasteainetega saastatuse taseme kalendriaasta keskmiste sihtväärtuste ületamisi;
- 2) summaarse gaasilise elavhõbeda sisalduse väärtusi;
- 3) määruse § 1¹ lõikes 6 nimetatud polütsükliliste aromaatsete süsivesinike välisõhus sisaldumise väärtusi ;
- 4) arseeni, kaadmiumi, nikli, summaarse gaasilise elavhõbeda, benso(a)püreeeni ja muude määruse § 1¹ lõikes 6 nimetatud polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sadestise üldkogust.

(7) Saasteainete sisalduse mõõtmistulemuste aruanded peavad sisaldama teavet iga saasteaine sisalduse piirväärtuse või sihtväärtuse protsentides väljendatud hindamispiiri ületamise kohta «Välisõhu kaitse seaduse» §-de 24 ja 25 kohaselt ning teavet iga saasteaine sisalduse määramiseks kasutatud meetodi kohta.»;

7)paragrahvi 10 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Välisõhu saasteloa või keskkonnaprobleemiloo või jäätme põletamist käsitlevas jäätmelooas (edaspidi *keskkonnaluba*) esitatud kõigist tootmisterritooriumil asuvatest saasteallikatest eralduva saasteaine maksimaalsed hetkelised heitkogused summaarselt ei tohi ületada väärtust, mis võiks põhjustada lõikes 1 nimetatud piirväärtuse ületamist tootmisterritooriumi piiril.»;

8)paragrahvi 10 lõigetes 3 ja 4 sõnad «välisõhu saasteloa või keskkonnaprobleemiloo või jäätmeloo» asendatakse sõnaga «keskkonnaloo»;

9)määruse normitehnilise märkuse lõppu lisatakse täiendus järgmises sõnastuses:

«Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (EÜT L 23, 26.01.2005, lk 3–16);

Euroopa Komisjoni otsus 2001/744/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 1999/30/EÜ vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste ja plii piirtasemete kohta välisõhus V lisa (EÜT L 278, 23.10.2001, lk 35–36);

Euroopa Komisjoni otsus 2004/279/EÜ, mis käsitleb juhendit, kuidas rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/3/EÜ osoonisalduse kohta (EÜT L 87, 25.03.2004, lk 50–59);

Euroopa Komisjoni otsus 2004/461/EÜ, millega sätestatakse välisõhu kvaliteedi hindamist käsitleva aastaaruande koostamisel kasutatav küsimustik vastavalt nõukogu direktiividele 96/62/EÜ ja 1999/30/EÜ ning vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividele 2000/69/EÜ ja 2002/3/EÜ (EÜT L 156, 30.04.2004, lk 84–134);

Euroopa Komisjoni otsus 2004/470/EÜ osakeste PM_{2,5}proovide võtmise ja mõõtmise ajutise standardmeetodi juhise kohta (EÜT L 160, 30.04.2004, lk 51–55).»;

10)määruse lisa 1 pealkiri ja tabel asendatakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«1. Vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste, plii, benseeni, süsinikmonooksiidi ja osooniga välisõhu saastatuse taseme määramisel saadavate andmete kvaliteedinõuded

Kasutatav meetod	Saasteaine				
	SO ₂ , NO ₂ ja NO _x	Tahked osakesed ja plii	Benseen (C ₆ H ₆)	Süsinikmonooksiid (CO)	Osoon, NO ja NO ₂
andmed %-des					
Pidev mõõtmine:					
Andmete täpsus ¹	15	25	25	15	15
Andmete minimaalne hõive	90	90	90	90	90 – suvel; 75 – talvel
Andmete minimaalne ajaline kaetus	–	–	35 – linna ja liikluse taustajaam; 90 –	–	–

			tööstuspiirkonna mõõtejaam		
Pisteline mõõtmine:					
Andmete täpsus ¹	25	50	30	25	30
Andmete minimaalne hõive	90	90	90	90	90
Andmete minimaalne ajaline kaetus	14	14	14	14	>10 – suvel
Modelleerimise täpsus:					
Ühe tunni keskmise taseme määramisel	50–60	–	–	–	50
8 tunni keskmise taseme määramisel	–	–	–	50	–
8 tunni maksimaalse taseme määramisel päevasel ajal	–	–	–	–	50
24 tunni keskmise taseme määramisel	50	–	–	–	–
Kalendriaasta keskmise taseme määramisel	30	50	50	–	–
Objektiivse hindamise täpsus	75	100	100	75	75

¹Täpsus protsentides on esitatud üksikmõõtmiste kohta 95% usaldusintervalliga (süsteemaatiline hälve + kahekordne standardhälve), arvestades märgitud saastatuse taseme keskmist väärtust ajavahemikus, mille suhtes saastatuse taseme piirväärtust kohaldatakse.

2. Arseeni, kaadmiumi, nikli, benso(a)püreeni ja muude polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike ning gaasilise elavhõbeda välisõhu saastatuse taseme määramisel saadavate andmete kvaliteedinõuded

Kasutatav meetod	Saasteaine			Sadestise üldkogus
	Benso(a)-püreen	Arseen, kaadmium ja nikkel	Polütsükliilised aromaatsed süsivesinikud, välja arvatud benso(a)püreen, ja gaasiline elavhõbe	
andmed %-des				
Pidev mõõtmine:				
Andmete täpsus	50	40	50	70
Andmete minimaalne hõive	90	90	90	90
Andmete minimaalne ajaline kaetus	33	50	–	–
Pisteline mõõtmine:				
Andmete täpsus	50	40	50	70
Andmete minimaalne hõive	90	90	90	90
Andmete minimaalne ajaline kaetus	14	14	14	33
Modelleerimise täpsus	60	60	60	60».

Minister Villu REILJAN

Kantsler Annika VELTHUT